

صلح بیمه‌گر با بیمه‌گذار در تقلب‌های بیمه سلامت

داود سیفی قره یتاق

استادیار، گروه آموزشی حقوق، دانشگاه زابل، زابل، ایران (نویسنده مسئول)

dseify@uoz.ac.ir

سید حسین صادقی

استادیار، گروه آموزشی حقوق، دانشگاه زابل، زابل، ایران

hsadeghi@uoz.ac.ir

چکیده

تقلب یک بحرانی جهانی به‌ویژه در بیمه‌های خدمات درمانی است که سالانه بالغ ۴۸۷ میلیارد دلار برای مالیات‌دهندگان هزینه دارد و طبق برآوردها ۱۵ الی ۲۰ درصد خسارات پرداختی در بیمه‌ها را ادعاهای متقلبانه تشکیل می‌دهد. در زمان وقوع تقلب و خسارات ناشی از آن، امر مهم، امکان حقوقی مصالحه بیمه‌گر با بیمه‌گذار متقلب است. در نهاد بیمه غالباً سه دسته افراد با یکدیگر رابطه حقوقی دارند زیان‌دیده (بیمه‌گذار)، بیمه‌گر و عامل زیان. به جهت تعدد رابطه‌ها و ماهیت قراردادهای بیمه، تمایل گسترده شرکت بیمه به سود کلان وعدم پرداخت خسارت تا حد امکان، اختلافات زیادی در پرونده‌های بیمه ایجاد می‌شود که می‌تواند از طریق مصالحه حل‌وفصل گردد لذا اغلب در قراردادهای بیمه، شرکت‌های بیمه به جهت هزینه بالای دادگاه، شرط می‌کنند که اختلافات از طریق مذاکره و توافق حل گردد. بنابراین سه نوع مصالحه یعنی مصالحه بیمه‌گذار با عامل زیان، مصالحه زیان‌دیده با بیمه‌گر و سازش بیمه‌گر با عامل زیان، اتفاق می‌افتد. در قوانین بیمه ما مقررات خاصی در مورد صلح در بیمه وضع نشده است و تنها به عدم امکان مصالحه با عامل زیان علیه بیمه‌گر اشاره شده است. در این مقاله به بررسی ابعاد حقوقی مصالحه بیمه‌گر با بیمه‌گذار پرداخته می‌شود.

کلیدواژه‌ها: بیمه سلامت، تقلب‌های بیمه، سازش کیفری، صلح، بیمه‌گر.

مقدمه

در هر مرحله از دادرسی مدنی، حتی قبل از اقامه دعوا در دادگاهها، طرفین می‌توانند تقاضای ایجاد صلح و سازش را در دادگاه مطرح کنند؛ و آخرین قصد و اراده خود را در موضوع مورد اختلافشان به دادگاه اعلام نمایند تا آنچه مقصود آنها بوده مانند رأی دادگاه از ضمانت اجرای قضایی برخوردار باشد. صلح دعوا لزومی به مداخله دادگاه ندارد و طرفین می‌توانند در بیرون از دادگاه اقدام به مصالحه نمایند. به‌طور کلی اثر مهم صلح، حل و فصل اختلاف‌ها و دعاوی میان افراد جامعه در زمینه‌های معینی است. صلح و سازش، همچون داوری و دادرسی (قضاوت) به دعاوی پایان می‌دهد و از این راه پیوندهای مادی و معنوی بین افراد را، که به‌علت بروز اختلاف دچار اختلال شده باشد، تعادل و تداوم می‌بخشد و به ایجاد تعادل و آرامش مورد نیاز جامعه تا اندازه‌ای یاری می‌رساند. فضای دوستانه و مسالمت‌آمیزی که در نتیجه اعمال شیوه‌مذاکره - مصالحه ایجاد می‌شود به تحکیم روابط بین بیمه‌گر و بیمه‌گذار و تداوم همکاری آنان کمک می‌کند و تحقق اهداف آنان را، که کسب تأمین از طرف بیمه‌گذار و اعطاء و فروش تأمین و کسب منافع از طرف بیمه‌گر است، ممکن و عملی می‌سازد. در هر صلح و سازشی یا حق موجود اعلام می‌شود و یا حقوق ادعائی مورد اختلاف، با توافق و رضایت طرف‌ها، تعدیل می‌شود و طرف‌های اختلاف از راه نشان دادن گذشت‌های متقابل یا مبادله‌های متمایزها به‌منظور خود دست می‌یابند.

در امر بیمه و زیان و خطرهای تحت پوشش بیمه غالباً سه دسته افراد با یکدیگر رابطه حقوق دارند و زیان دیده (بیمه گذار) و بیمه گر و عامل زیان. به جهت تعدد رابطه ها و ماهیت قرارداد های بیمه ، تمایل گستر شرکت های بیمه به سود کلان و عدم پرداخت خسارت تا حد امکان، اختلافات زیادی در پرونده های بیمه ایجاد می شود که می تواند از طریق مصالحه حل و فصل گردد. اغلب در قرارداد های بیمه شرکت های بیمه به جهت هزینه بالای دادگاه شرط می کنند که اختلافات پیشتر از طریق مذاکره و توافق حل گردد. بنابراین سه نوع مصالحه اتفاق می افتد مصالحه بیمه گذار با عامل زیان، مصالحه زیان دیده با بیمه گر و صلح و سازش شرکت بیمه با عامل زیان. در قوانین بیمه ما مقررات خاصی در مورد صلح در بیمه وضع نشده است و تنها به عدم امکان مصالحه با عامل زیان علیه بیمه گر اشاره شده است به طور کلی ، شرایط و آثار مصالحه در بیمه در نظام حقوقی ما روشن نیست و ناگزیر باید به قواعد عام عقد صلح استناد نمود.

۱. روش تحقیق

روش تحقیق، تحلیلی و توصیفی می باشد که مطالب با مراجعه به کتب، مجلات، نشریات آنلاین ، سایت و سایر پایگاههای اطلاعاتی جمع آوری شده است به دیگر سخن روش جمع آوری اطلاعات، کتابخانه ای می باشد و مطالب و داده به روش توصیفی و منطقی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است

۲. واگذاری حق مصالحه به بیمه گر

۱-۲. انتقال حق

به طور معمول ممنوعیت بیمه گذار از مصالحه، با اعطای حق صلح به بیمه گر همراه است. اعطای حق صلح به بیمه گر نوعی وکالت است و از آنجا که این وکالت ضمن عقد لازم (بیمه) درج شده است بیمه گذار نمی تواند وکیل را عزل کند. پلنیول و ریپر، ۲۰۰۵، ص ۱۴۹۲). بعلاوه، اگر شرط منع مصالحه در قالب شرط نتیجه باشد، وکالت مورد نظر ما با سقوط حق موکل بر انجام مورد وکالت همراه است.

عقد صلحی که پیرو چنین شرطی منعقد می شود هم برای بیمه گر و هم برای بیمه گذار الزام آور است. بیمه گر به طور همزمان به عنوان اصیل و وکیل به حساب خود و بیمه گذار عمل می کند.

اما در فرضی که میزان خسارت وارده بیش از سقف تضمین بیمه گر است با فرضی که بیمه گر می تواند پس از جبران خسارت زیان دیده به بیمه گذار رجوع کند، قابلیت استناد چنین مصالحه ای در مقابل بیمه گذار خطرناک است. باید دید چگونه می توان از این خطر اجتناب کرد.

۲-۲. شرط مصالحه و عدم کفایت مبلغ بیمه

در فرضی که سقف بیمه محدود است و مصالحه بیمه گر با زیان دیده به مبلغی بیش از سقف تضمین منجر می شود، محاکم فرانسوی چنین صلحی را معتبر و در مقابل بیمه گذار قابل استناد می دانند مگر آن که در بیمه نامه حق صلح بیمه گر به میزان سقف محدود شده باشد. در غیر اینصورت صلح معتبر است ولی اگر بیمه گذار تقصیر بیمه گر را به اثبات برساند (مثلاً اثبات کند که خسارات وارده، معادل سقف تضمین بوده اما بیمه گر بدون دلیل به بیشتر از آن صلح کرده است) بیمه گر طبق قواعد عمومی در برابر بیمه گذار مسوول است (پیکار و بسون، ۲۰۰۵: ۳۷۱). برعکس، به عقیده برخی نویسندگان هرگونه مصالحه افزون بر مبلغ تضمین بدون رضایت بیمه گذار نسبت به مبلغ اضافه نامعتبر است. (مازو، رساله مسؤلیت مدنی، ج ۳، ۲-۲۶۷۸، حقوق آمریکا: رویه قضایی آمریکا، ج ۴۴، ش ۱۵۲۴، ص ۳۹۹). باید به گروه اخیر پیوست. اگر چه، در فقدان تقصیر عمدی، ضمانت اجرای عدم رعایت مصلحت موکل، مسؤلیت وکیل است نه عدم اعتبار عمل می توان بر این عقیده بود که با

توجه به مبنای اعطای حق مصالحه به بیمه‌گر، به موجب شرط ضمنی اختیار بیمه‌گر در مصالحه به سقف تضمین محدود است. (کاتوزیان، ۱۳۸۹، ص ۴۸۹).

۲-۳. شرط مصالحه و ایراد سقوط حق

بسیاری از ایرادات موجود در رابطه بیمه‌گر و بیمه‌گذار، در مقابل زیان‌دیده غیر قابل استناد است. (بابایی، ۱۴۰۰: ۲۲۳؛ کاتوزیان، ۱۳۸۹، ص ۴۹۲). در این صورت بیمه‌گر پس از جبران خسارت زیان‌دیده می‌تواند به استناد سقوط حق بیمه‌گذار به او مراجعه کند. در چنین وضعی، اگر بیمه‌گر حق مصالحه با زیان‌دیده را داشته باشد، منافع بیمه‌گذار در معرض مخاطره قرار می‌گیرد، زیرا بیمه‌گری که می‌داند بار نهایی جبران خسارت به عهده او نیست، احتیاط لازم را در انعقاد صلح به کار نمی‌برد. رویه قضایی فرانسه قبل از ۱۹۷۱ به سمت قابلیت استناد این مصالحه در مقابل بیمه‌گذار گرایش دارد. در ۱۹۷۱ دو تن از نویسندگان مشهور حقوق بیمه به نامهای «بر» و «گروتل» این پیشنهاد را به رویه قضایی ارایه کردند: الف) پذیرش انفساخ وکالت در مصالحه به محض تحقق ایراد سقوط حق؛ ب) پذیرش اینکه مصالحه بیمه‌گر با زیان‌دیده به معنی انصراف از ایراد سقوط است. در نتیجه بیمه‌گر نمی‌تواند پس از جبران خسارتی که متعاقب مصالحه صورت گرفته است به بیمه‌گذار رجوع کند. (C.BERR et H. GROUDEL, ۱۹۷۱, p. ۱۸۱۰). رویه قضایی بی‌درنگ پیشنهاد نخست را مورد پذیرش قرارداد (دالوز، ۱۹۷۱: ۶۵۸)؛ هر چند که پیشنهاد دوم از جهت حفظ حقوق زیان‌دیده مناسبتر است. به نظر ما در چنین مواردی بیمه‌گر از ابتدا از اختیار مصالحه برخوردار نبوده است؛ بر مبنای نظری که انتخاب شد، وکالت بیمه‌گر در صلح محدود به مواردی است که منافع او و بیمه‌گذار متحد باشد از آنجا که در صورت سقوط حق بیمه‌گذار، بیمه‌گر می‌تواند پس از جبران خسارت زیان‌دیده به بیمه‌گذار مراجعه کند، وکالت مبنای خود را از دست دهد؛ منافع او و بیمه‌گذار مختلف می‌شود؛ در نتیجه اختیار مصالحه شامل این فرض نمی‌شود.

شرط مصالحه و خسارات متقابل

در فرضی که بیمه‌گذار و شخص ثالث به طور متقابل خساراتی به یکدیگر وارد می‌آورند فرضی که در حوادث رانندگی بسیار رخ می‌دهد آیا بیمه‌گری که از اختیار مصالحه برخوردار است می‌تواند در خصوص خسارات وارد به بیمه‌گذار نیز با شخص ثالث زیان‌دیده مصالحه کند؟ برخی آراء و نویسندگان پاسخ منفی داده‌اند. (ژان بیگو، ۱۹۹۵: ۹۴؛ شعبه عرایض، ۲۴ آوریل ۱۹۳۴؛ مجله عمومی بیمه‌های زمینی، ۱۹۳۴، ص ۱۰۷۴؛ دادگاه پژوهش اورلئان، ۲۰ نوامبر، ۱۹۳۰، مجله عمومی بیمه‌های زمینی، ۱۹۳۱، ص ۳۹۴). موضوع وکالت بیمه‌گر در انعقاد صلح صرفاً خساراتی است که بیمه‌گذار به شخص ثالث وارد آمده است؛ خسارات وارد از ناحیه شخص ثالث به بیمه‌گذار، خارج از قلمرو مصالحه است. برخی دیگر بیمه‌گر را در انجام چنین مصالحه‌ای مجاز دانسته‌اند؛ زیرا هر صلحی حاوی گذشت‌های متقابل است و در غیر اینصورت وکالت بیمه‌گر در مصالحه بی‌فایده خواهد بود. (ژان بیگو، ۱۹۹۵: ۹۴)

به نظر می‌رسد جز در صورت تصریح مخالف، بیمه‌گر نمی‌تواند نسبت به خسارات وارد به بیمه‌گذار با طرف مقابل مصالحه کند؛ چرا که موضوع نمایندگی او مسئولیت بیمه‌گذار است نه خسارت وارد بر بیمه‌گذار. لذا اگر بیمه‌گر بدون اجازه صریح بیمه‌گذار در قرارداد بیمه، نسبت به خسارت وارده به بیمه‌گذار با زیان‌دیده مصالحه نماید. تا حدودی که به خسارت بیمه‌گذار مربوط می‌شود صلح منعقد غیر نافذ تلقی می‌شود و رد و تایید آن به اختیار بیمه‌گذار است.

۳. اعتبار صلح بیمه‌گر با بیمه‌گذار

صلحی که بیمه‌گر در خصوص خسارت وارده به بیمه‌گذار (زیان‌دیده) با او منعقد می‌کند. از لحاظ اوصاف طرف قرارداد دو گونه است. در نوع نخست بیمه‌گر نهاد خصوصی است و به مثابه یک شرکت تجاری انتفاعی با بیمه‌گذار نسبت به خسارتی که پرداخت آن را به عهده دارد مصالحه می‌نماید. اما فرض دوم جایی است که بیمه‌گر از اشخاص دولتی یا نهادهای عمومی

غیر دولتی است. اعتبار مصالحه و شرایط آن در این دو نوع مصالحه تفاوت دارد. در نوع نخست قواعد عمومی مدنی و اراده طرفین حاکم است و اما در نوع دوم اصول و قواعد حقوق اداری و اصل ۱۳۹ قانون اساسی بر روابط طرفین حکمرانی می کند.

۱-۳. عدم محدودیت بیمه گر خصوصی در صلح با زیان دیده

۱-۱-۳. در بیمه اموال

بیمه اموال، (به انگلیسی (Property insurance) در این بیمه موضوع تعهد بیمه گر، جبران خسارت وارده (مانند آتش سوزی، زمین لرزه، سیل، تروریسم و...) به دارایی های مورد بیمه مانند اموال، خانه، دارایی ها، حیوانات و یا محصولات کشاورزی می باشد. مهم ترین ویژگی این بیمه سرشت گرامتی آن می باشد، که بیمه نباید منشاء پیدایش سود برای بیمه گذار گردد و بیمه گر فقط متعهد جبران خسارت وارده و پرداخت زیان مالی ناشی از حادثه به بیمه گذار می باشد. بیمه گذار زیان دیده نمی تواند خسارتی بیش از حد واقعی دریافت نموده و به لحاظ مالی وضعیتی بهتر از زمان قبل از بروز حادثه را کسب نماید. از مهمترین رشته های بیمه اموال باید از بیمه آتش سوزی، اتومبیل، باربری و بیمه محصولات کشاورزی را نام برد (Ralf Zurbruegg, Neil Esho, Anatoly Kirievsky and Damian R. Ward, 2001-08, pp. 100-121).

در بیمه اموال هنگامی که خسارتی به اموال مورد بیمه وارد می شود، زیان دیده مطابق شرایط بیمه نامه خسارت وارده را از بیمه گر مطالبه می کند در برخی موارد نسبت به اصل حادثه مورد بیمه و میزان خسارت میان بیمه گذار و بیمه گر اختلاف حادث می شود که ممکن است به مصالحه آنها بایکدیگر منجر شود. در این نوع بیمه چون طرف ثالثی وجود ندارد نحوه و شرایط آن تابع اراده بیمه گر و بیمه گذار زیان دیده می باشد. در نتیجه آنها محدودیتی در مصالحه ندارد. برای مثال اگر آنها میتواند بر مبلغ بسیار کمتر از خسارت واقعی مصالحه کنند یا برعکس مال الصلح بیش از خسارت واقعی باشد. البته این بدان معنا نیست که آنها قادر به توافق برخلاف قواعد آمره مدنی، نظم عمومی و اخلاق حسنه باشد. مصالحه در هر حالتی تابع قواعد عقد صلح خواهد بود.

در ماده ۲۵ آیین نامه شماره ۲۱ که شورای عالی بیمه در اجرای بند ۳ ماده ۱۷ قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری، شرایط عمومی بیمه نامه آتش سوزی، صاعقه، انفجار مشتمل بر ۳۴ ماده را در جلسه مورخ ۱۳۶۶/۸/۲۷ بشرح پیوست تصویب نموده که از تاریخ ۱۳۶۷/۱/۱ بمرحله اجرا در آید، صلح با بیمه گذار به صراحت بیان شده است. در صورتیکه مبلغ خسارت وارده مورد توافق نباشد بیمه گر و بیمه گذار حق دارند درخواست تعیین میزان خسارت وارده را بوسیله هیاتی مرکب از سه نفر کارشناس به شرح زیر بنمایند:

الف - هر یک از طرفین یک نفر کارشناس انتخاب و کتبا "بطرف دیگر معرفی مینماید.

کارشناسان منتخب متفقا" نسبت به تعیین کارشناس سوم اقدام خواهند نمود. در صورتیکه یکی از طرفین کارشناس منتخب خود را در مدت ۱۴ روز از تاریخ اعلام طرف دیگر انتخاب ننماید و یا کارشناسان منتخب در تعیین کارشناس سوم ظرف مدت یک ماه از تاریخ آخرین انتخاب و اعلام به توافق نرسند درخواست تعیین کارشناس یا کارشناسان تعیین نشده به دادگاه ذیصلاح تقدیم خواهد شد.

ب - هر یک از طرفین میتواند در صورتیکه کارشناس سوم نسبت خویشاوندی با طرف دیگر داشته باشد کارشناس مزبور را رد نماید. (www.centinsur.ir) قابل دسترس: ۲۰۲۳/۴/۵

۲-۱-۳. در بیمه مسؤولیت

در این بیمه مسؤولیت مدنی بیمه گذار در قبال اشخاص ثالث بیمه می شود. به عبارت دیگر زیان هایی که در نتیجه قصور و سهل انگاری افراد در قبال اشخاص ثالث پدید آید، تحت پوشش قرار می گیرد. ماده ۳۲۸ قانون مدنی ایران اشعار می دارد «هر کس مال غیر را تلف می کند، ضامن آن است و باید مثل و یا قیمت آن را بدهد و هر کس موجب زیان و یا خسارت به جان و یا مال اشخاص دیگر شود، مسؤل جبران آن می باشد». بر این اساس، بیمه مسؤولیت برای پاسخگویی به پیامدهای این ماده

قانونی بوجود آمده است. در بیمه مسولیت بیمه گر بعد از جبران خسارت زیان دیده در صورت صورت تقصیر و تعهد بیمه گازر در ایجاد خسارت حق مراجعه به عامل زیان یعنی بیمه گذار را دارد درواقع، تعهد بیمه گر در زمینه ی پرداخت خسارت زیان دیده در هیچ صورتی رافع مسولیت مقصر حادثه نیست. به همین دلیل حتی اگر راننده نیز با ارتکاب تقصیر باعث ضرر به اشخاص ثالث شده باشد، طبق تبصره ۲ ماده ۱ قانون بیمه اجبار... در هر حال خسارت وارده از محل بیمه نامه وسیله نقلیه پرداخت می گردد اما «مسولیت دارنده وسیله نقلیه مانع از مسولیت شخصی که حادثه در نتیجه تقصیر او ایجاد شده است نمی باشد» (حمیدرضا علیکرمی ۱۳۸۷: ۱۴۳-۱۴۵)

در این گونه موارد بیمه گر و بیمه گذار می تواند نسبت به اصل مسولیت بیمه گذار یا میزان خسارت پرداختی با یکدیگر مصالحه کند. برای مثال ممکن است بیمه گر ادعا کند که در وقوع خسارت بیمه گذار صد درصد مقصر است و باید همه خسارت را در نهایت تقبل کند و این مورد فبول بیمه گذار نباشد یا در خصوص میزان خسارتی که باید پرداخت شوند و نحوه پرداخت خسارت و سایر شرایط بیمه نامه با هم اختلاف داشته باشند که در این صورت می توانند با یکدیگر به هر شیوه و شرایطی مصالحه کند.

یکی از موارد که این نوع مصالحه در ان اتفاق می افتد بیمه مسولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری در برابر اشخاص است بر اساس ماده ۵ قانون بیمه اجباری شخص ثالث، «بیمه گر ملزم به جبران خسارتهای وارد شده به اشخاص ثالث تا حد مذکور در بیمه نامه خواهد بود. در حوادث رانندگی منجر به جرح یا فوت که به استناد گزارش کارشناس تصادفات راهنمایی و رانندگی یا پلیس راه علت اصلی وقوع تصادف یکی از تخلفات رانندگی حادثه ساز باشد بیمه گر موظف است خسارت زیان دیده را بدون هیچ شرطی پرداخت نماید و پس از آن می تواند جهت باز یافت یک درصد (۱٪) از خسارتهای بدنی و دو درصد (۲٪) از خسارتهای مالی پرداخت شده به مسبب حادثه مراجعه نماید.

ماده ۶ هم مقرر می دارد: در صورت اثبات عمد راننده در ایجاد حادثه توسط مراجع قضائی و یا رانندگی در حالت مستی یا استعمال مواد مخدر یا روانگردان مؤثر در وقوع حادثه، یا در صورتی که راننده مسبب فاقد گواهینامه رانندگی باشد یا گواهینامه او متناسب با نوع وسیله نقلیه نباشد شرکت بیمه موظف است بدون اخذ تضمین، خسارت زیان دیده را پرداخت نموده و پس از آن می تواند به قائم مقامی زیان دیده از طریق مراجع قانونی برای استرداد تمام یا بخشی از وجوه پرداخت شده به شخصی که موجب خسارت شده است مراجعه نماید. « بدیهی است در این دو حالت بیمه گر می تواند با بیمه گذار (عامل زیان) مصالحه نماید.

۳-۱-۳. در بیمه اشخاص

در این بیمه تعهد بیمه گر در ارتباط با فوت و یا حیات و یا صدمه بدنی بیمه شده می باشد. در بیمه های اشخاص تعیین سرمایه بیمه به عهده بیمه گذار است و بر خلاف بیمه اموال، بیمه گر نمی تواند غرامت وارده به بیمه شده را برآورد نماید. بلکه در صورت تحقق ریسک مورد تعهد و احراز آن، بیمه گر فقط ادای تعهد نموده و مبلغ مورد تعهد را پرداخت می کند. بیمه اشخاص در برگیرنده سه ویژگی می باشد:

- * مبلغ بیمه شده خصلت مقطوع دارد و قابل ارزیابی نیست.
- * انجام تعهد بیمه گر یا پرداخت مبلغ بیمه شده، جنبه جبران خسارت و رفع ضرر زیان مالی ندارد.
- * بیمه گر با ادای تعهد خود نمی تواند جانشین بیمه گذار برای وصول غرامت از مقصر حادثه گردد. (زان لوک، اوبر، ۱۳۸۵: ۰۷)

در بیمه اشخاص نیز بیمه گر بعد از وقوع حادثه می تواند در باره نوع مسولیت و میزان مبلغی پرداختی و نحوه پرداخت با بیمه گذار مصالحه نماید. برای مثال بر مبلغی کمتر از مبلغ مقرر در بیمه نامه توافق کنند. یا اگر در بیمه نامه پرداخت به وجه رایج و به صورت نقدی باشد به پرداخت اقساطی از اموال مادی دیگر، صلح نمایند.

بند دوم: وضعیت حقوقی مصالحه (تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی) با بیمه‌گذار اعتبار قرارداد صلح ر مشروط به شرایط دیگری نیز می‌باشد. از جمله اینکه موضوع باید قابل ارجاع به صلح و داوری داشته باشد. قابلیت ارجاع به صلح یا به تعبیری صلح‌پذیری (صالحی، ۱۳۸۱: ۲۸۰). دعوا از جمله شروطی است که در دعاوی بی-اعتباری یا اعلام بطلان رای داور یا گزارش اصلاحی مطرح می‌گردد.

عدم قابلیت ارجاع دعوا داوری یا صلح آن می‌تواند متأثر از دو مینا باشد. منافع عمومی و عدالت توزیعی و دیگری عدالت تصحیحی و لزوم حمایت از طرف ضعیف‌تر دعاوی که قابلیت ارجاع به داوری و صلح ندارند در اصل ۱۳۹، مواد ۴۵۹ و ۴۹۶ ق.آ.د.م مورد اشاره قرار گرفته‌اند که شامل دعاوی مربوط به اموال عمومی و دولتی، دعاوی مربوط به ورشکستگی، نکاح، طلاق، نسب می‌باشد. در این قسمت صلح اختلافات راجع به اموال عمومی و دولتی با تفصیل بیشتری مطالعه می‌گردد.

بحث و نتیجه‌گیری

صلحی که بیمه‌گر در خصوص خسارت وارده به بیمه‌گذار (زیان دیده) با او منعقد می‌کند. از لحاظ اوصاف طرف قرارداد دو گونه است. در نوع نخست بیمه‌گر نهاد خصوصی است و به مثابه یک شرکت تجاری انتفاعی با بیمه‌گذار نسبت به خسارتی که پرداخت آن را به عهده دارد مصالحه می‌نماید. اما فرض دوم جایی است که بیمه‌گر از اشخاص دولتی یا نهادهای عمومی غیر دولتی است. اعتبار مصالحه و شرایط آن در این دو نوع مصالحه تفاوت دارد. در نوع نخست قواعد عمومی مدنی و اراده طرفین حاکم است او می‌تواند هر نوع مصالحه و با هر شرایطی و حدودی را منعقد نماید و در این خصوص محدودیتی جز قوانین آمره و نظم عمومی ندارد اما در نوع دوم اصول و قواعد حقوق اداری و اصل ۱۳۹ قانون اساسی بر روابط طرفین حکمرانی می‌کند و بیمه‌گر دولتی و سازمان تأمین اجتماعی بدون تصویب هیات وزیران حق مصالحه جز در موارد مصرح در قانون را ندارد.

متأسفانه اینگونه ضوابط و قواعد به‌طور صریح در قانون بیمه، ما پیش‌بینی نشده است و این ابهام و نارسائی و سکوت قانون از یک‌سو و ناآگاهی برخی از بیمه‌گذاران و مراجعان از سوی دیگر ممکن است زمینه را برای تفسیر و تعبیرهای نارسا و نادرست فراهم سازد و موجب تباه شدن حقوق بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و استفاده‌کنندگان شود. به همین جهت تدوین یک قانون بیمه، جامع، که دربرگیرنده، اصول حقوقی بیمه‌های اشخاص نیز باشد، ضروری است

منابع

۱. کاتوزیان ناصر (۱۳۸۹) عقود معین، (وثیقه های دین...) ج ۳، تهران، شرکت انتشار.
۲. علیکرمی حمیدرضا (۱۳۸۷) بررسی قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری زمینی در مقابل اشخاص ثالث، فصلنامه اطلاع رسانی حقوقی دوره جدید سال ششم تابستان، ش ۱۴: ۱۲۰-۱۵
۳. زان لوک، اوپر، (۱۳۸۵) بیمه عمر و سایر بیمه‌های اشخاص، ترجمه جانعلی محمود صالحی، تهران: پژوهشکده بیمه.
۴. بابایی ایرج (۱۴۰۰)، حقوق بیمه، تهران، انتشارات سمت.
۵. صالحی محمود، (۱۳۸۱) حقوق بیمه، تهران، بیمه مرکزی ایران.
۶. C.BERR et H. GROUDEL., (۱۹۷۱). Une coexistence difficile: clause de transaction et clause de decheance dans passurance de ta responsabilite, Dolaz.
۷. Picard morrics et Besson Andre, (۱۹۷۵) Les assurances Terresstres en droit Francais, T.I, Le contract d'assurance, ed.
۸. Mozeaud Henri, (۲۰۰۱), traite theoriau la responsabilite civile, vol ۳, ed, paris,.
۹. Birdos, john, modern insurance law, London, sweet and Maxwell, fourth edition, ۱۹۹۷, p. ۲۶۳-۲۶۷
۱۰. Neil Esho, Ralf Zurbruegg, Anatoly Kirievsky and Damian R. Ward, Law and the Determinants of Property-Casualty Insurance, APRA Working Paper No. ۲۰۰۱-۰۸, pp. ۱۰-۱۲۱.
۱۱. http://www.centinsur.ir/ShowPage.aspx?Page_=letters&lang=۱&sub=۰&PageID=۳۲&PageIDF=۱

Peace of the Health Insurer with the Insured in Insurance Frauds

Davood Seifi QaraYataq

Assistant Professor, Department of Law, University of Zabol, Zabol, Iran
(Corresponding Author) dseify@uoz.ac.ir

Sayed Hossein Sadeghy

Assistant Professor, Department of Law, University of Zabol, Zabol, Iran
hsadeghi@uoz.ac.i

Abstract

Fraud is a global crisis, especially in health care insurance, which costs taxpayers $\$487$ billion dollars annually, and according to estimates, 15-20% of insurance claims are fraudulent claims. At the time of fraud and the resulting damages, one of the basic solutions is the issue between the insurer and the fraudulent insurer. In the insurance institution, there are usually three groups of people who have a legal relationship with each other: the injured party (the insured), the insurer, and the cause of the loss. Due to the multiplicity of relationships and the nature of insurance contracts, the wide desire of the insurance company to make big profits and not paying damages as much as possible, there are many disputes in insurance cases that can be resolved through compromise, so often in insurance contracts Due to the high cost of the court, insurance companies require that disputes be resolved through negotiation and agreement. Therefore, there are three types of reconciliation, namely, reconciliation of the insured with the loss agent, reconciliation of the injured party with the insurer, and reconciliation of the insurer with the loss agent. It happens in our insurance laws, there are no special provisions regarding peace in insurance, and only the impossibility of compromise with the cause of loss against the insurer is mentioned. In this article, the legal aspects of the issue between the insurer and the insured are examined.

Keywords: Health Insurance, Insurance Fraud, Criminal Compromise, Peace, Insurer.